

KÉRDŐÍVES KUTATÁS TORDAS JELENÉRŐL ÉS JÖVŐJÉRŐL

1. Az empirikus adatfelvétel módszertana

A lakossági közvélemény-kutatást a Sze-Lá-Ví Alapítvány végezte a Nemzeti Civil Alapprogram támogatásával Tordas település általános megítéléséről, a községben található szolgáltatásokkal és rendezvényekkel való megelégedettségről és a jövőbeni fejlesztési célokról.

Alapítványunk által megbízott kérdezőbiztosok a településen véletlenszerűen kiválasztott 250 fő 18 év feletti állampolgárral készítettek interjút, személyesen, standard kérdőívek segítségével. A mintába került háztartásokat ún. véletlen sétás módszerrel választották ki a kérdezőbiztosok, és a kiválasztott háztartáson belül a válaszoló személyt előre szerkesztett táblázatok segítségével találták meg. A háztartásban található felnőttek és férfiak száma határozta meg, hogy a háztartás melyik felnőtt tagjával kell elkészíteni a személyes interjút. A véletlen valószínűségi eljárás alkalmazása biztosította azt, hogy minden lakosnak egyforma esélye legyen a mintába való bekerülésre. Az adatfelvételre 2008. május 16. és június 1. között került sor.

A válaszmegtagadásokból és megghiúsulásokból eredő kisebb eltéréseket ún. több szempontú matematikai súlyozással korrigáltuk. A végleges minta nem és korcsoport szerint pontosan reprezentálja a 18 év feletti tordasi lakosokat.

A kutatási beszámolóban közölt adatok hibahatára 95 százalékos megbízhatósági szinten és az egyes kérdésekre válaszolók számától függően binomiális (két kategóriás) kérdések esetében +/- 1-3 százalék. Ez azt jelenti, hogy az általunk mért eredmények legfeljebb ennyivel térnek el attól az eredménytől, amit akkor kapnánk, ha minden felnőtt lakost megkérdeznénk.

A kérdőívből kinyerhető empirikus adatokat kódolás után számítógépen rögzítettük és ellenőriztük. Az adatelemzést SPSS programmal végeztük.

Egyes kérdéseknél azt kértük a válaszolóktól, hogy értékeljenek állításokat, minősítsenek társadalmi cselekedeteket, problémákat, intézményeket négy illetve ötfokú skálán. Ezen kérdések esetében a kapott értékeket egy százfokú skálára számoltuk át, ahol a százas értéket az jelentette volna, ha az adott kérdésre minden válaszoló egyöntetűen a maximális, a nullát pedig az, ha a minimális pontszámot adja. A határ az ilyen százfokú skálákon az ötven pont. Az ez alatti érték általában negatív véleményt (bizalmatlanságot, elégedetlenséget, ellenszenvet stb.), míg az e feletti érték pozitív véleményt (elégedettséget, bizalmat, rokonszenvet stb.) jelez.

2. Tordással való elégedettség

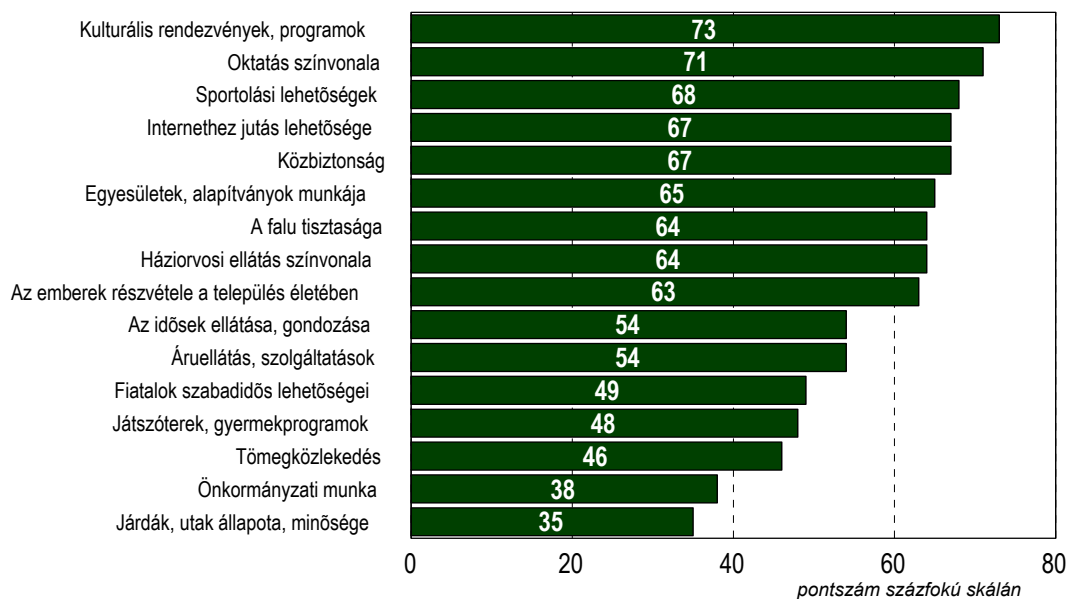
A kutatás során kíváncsiak voltunk arra, hogy a településen élő emberek mennyire szeretnek itt élni, és mennyire elégedettek bizonyos szolgáltatásokkal.

A tordasi lakosok döntő többsége szeret Tordason élni, kétharmaduk szerint nagyon, további 28 százalékuk pedig inkább szeret a településen lakni. A negatív véleményt megfogalmazók aránya nagyon kicsi, mindössze 5 százalék mondta azt, hogy inkább nem vagy egyáltalán nem szeret Tordason élni. A kérdés megítélését lényegesen nem befolyásolják alapvető demográfiai jellemzők, egyedül a kornál mutatható ki összefüggés, amely szerint az idősebb népesség körében (50 éven felüliek) többen vannak azok, akik nagyon szeretnek itt élni.

A lakosoktól érdeklődtünk, hogy mennyire elégedettek bizonyos területek helyzetével a településen. Ahogy az alábbi ábrából is látszik, a tordasiak elsősorban a kulturális rendezvényekkel, az oktatás színvonalával, a sportolási lehetőségekkel és a közbiztonsággal vannak megelégedve. Ellenkező póluson legkevésbé az utak és járdák állapotával, az önkormányzati munkával és tömegközlekedéssel vannak megelégedve.

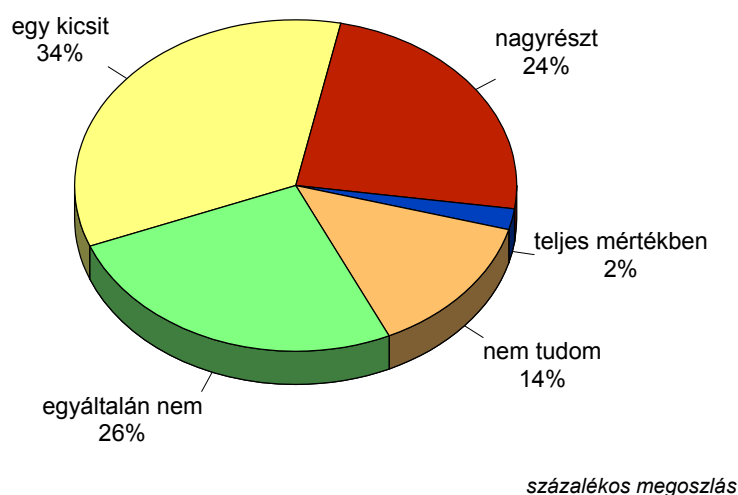
Részletesebben elemezve a válaszokat, kiderül, hogy a tömegközlekedéssel főleg a fiatalok, a dolgozó és a faluba beköltözők nincsenek megelégedve, míg a falu tisztaságának megítélésében pedig inkább a középjövedelműek - akiknek havi bevétele 50.000 és 300.000 Ft között van – kritikusabbak, az ennél kevesebb vagy több jövedelemmel rendelkezők elégedettebbek ezzel kapcsolatban. Az önkormányzat munkájának megítélésében viszont nincs különbség az őslakosok és a betelepülők között.

Ön mennyire elégedett az alábbi területek helyzetével a településen?

Az önkormányzat munkájával kapcsolatban részletesebben rákérdeztünk arra is, hogy a falu lakossága szerint mennyire ismerik az önkormányzatnál azt, hogy mit szeretnének az itt élő emberek. Ennek a kérdésnek a megítélésében a többi kérdéshez képest viszonylag sokan, a lakosok 14 százaléka nem tudott állást foglalni. Azok aránya, akik szerint teljes mértékben vagy nagyrészt ismerik a lakosok igényeit az önkormányzatnál 26 százalék, míg egyharmad nyilatkozott úgy, hogy csak kismértékben, illetve 26 százalék szerint egyáltalán nem ismerik a lakosok elvárásait.

Ön szerint mennyire ismerik az önkormányzatnál, hogy mit szeretnének az itt élő emberek?

A kutatás során kíváncsiak voltunk az emberek szubjektív élethelyzetére, azaz hogyan ítélik meg önmaguk helyzetét a falu többi lakosához képest. A tordasiak többsége, 64 százalékuk szerint ugyanolyan helyzetben vannak, mint mások a településen, 12 százalékuk érzi úgy, hogy rosszabb helyzetben vannak, míg 6 százalék válaszolta azt, hogy véleménye szerint jobb helyzetben van a falu többi lakosához képest. Ennél a kérdésnél is igen magas a nem tudommal válaszolók aránya, 17 százalék választotta ezt a választ, ami abból is adódhat, hogy valóban nem tudta megítélni saját helyzetét a másokéhoz képest, vagy nem szerette volna bevallani valódi élethelyzetét. Jobb helyzetűnek inkább a 35-49 éves korosztályba tartozóak és férfiak ítélték meg magukat, míg az 50 évnél idősebbek 23 százaléka szerint rosszabb helyzetben van, mint a többi lakos.

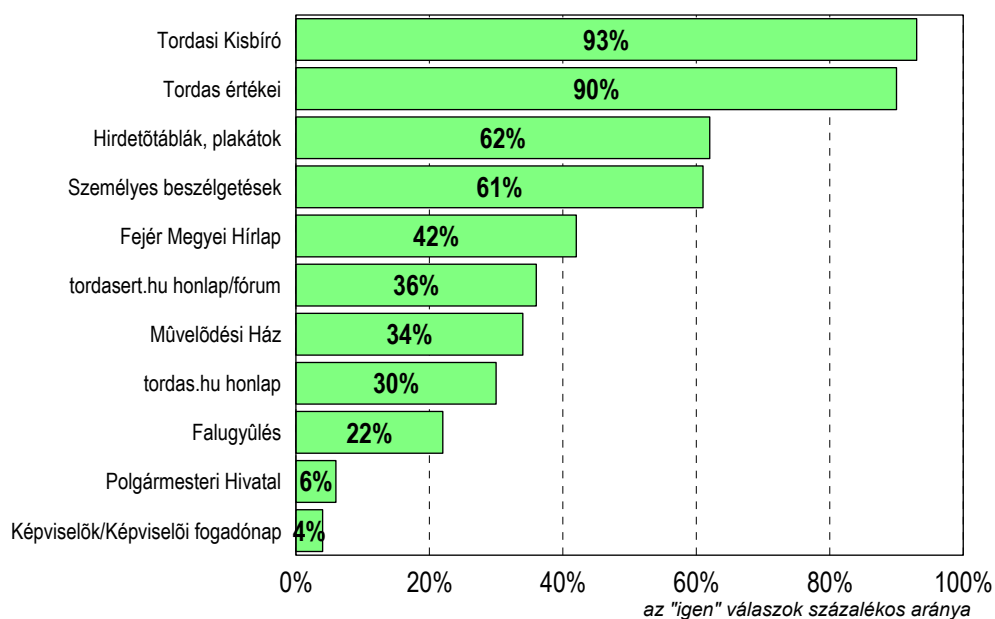
3. Informáltság, aktivitás

A közéleti aktivitást tekintve a lakosok nagy aktivitást mutatnak, több mint 80 százalékuk mondta azt, hogy részt vett a legutóbbi országgyűlési, önkormányzati és helyi népszavazáson. Ugyan ezek a számok a tényleges részvételi arányoknál¹ magasabb értékeket mutatnak, mivel valószínűleg szégyellték bevallani, hogy nem vettek részt.

Érdeklődtünk a tordasi lakosoktól, hogy honnan szereznek információkat a faluban zajló eseményekről. A két helyi lapot szinte mindenki olvassa, a Fejér Megyei Hírlapot pedig a válaszadók 42%-a. A lakosok 60%-a hirdetőtáblákról, plakátokról és személyes beszélgetések útján szerzi információit. A tordasiak harmada olvassa a falu internetes oldalait, és a művelődési házból is kb. ennyien szerzik az információkat. Falugyűlésre a lakosok ötöde megy el, a Polgármesteri Hivatalból és a képviselőktől viszont nagyon kevesen szereznek információkat.

Megvizsgáltuk, hogy hányféle információs csatornát használnak a tordasiak. A legkevesebb egyet, a legtöbb kilencet használ. A legtöbben 4-5-6-féle információs csatornát használnak a tájékozódáshoz, azok közül is a legtöbbet a Budapesten dolgozók.

Honnan szerez információkat az alábbiak közül a faluban zajló eseményekről?

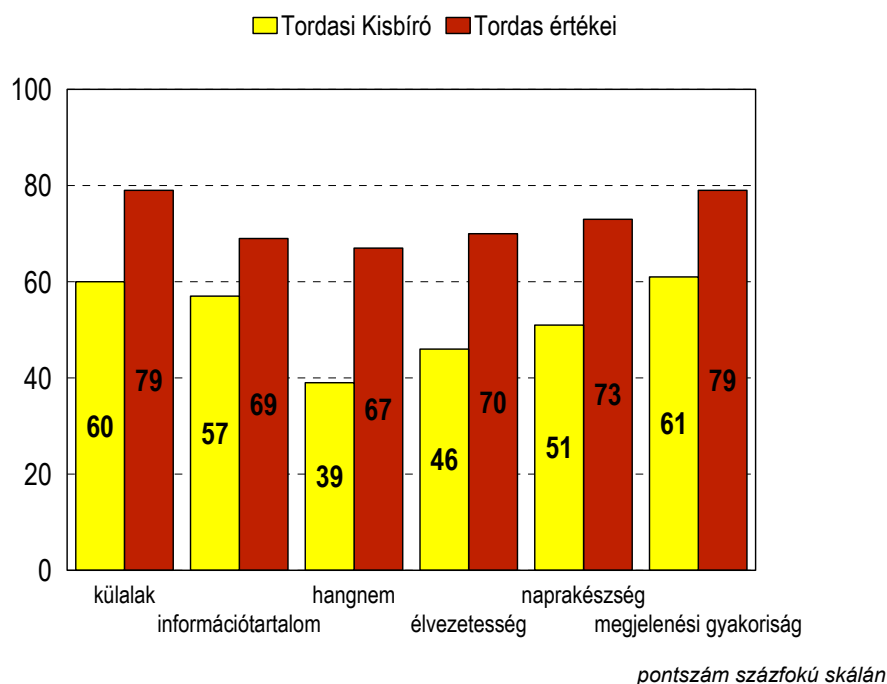

¹ 2006. évi országgyűlési választáson a szavazásra jogosultak 69,43 százaléka, a 2006. évi önkormányzati választáson 61,20 százaléka, a 2007. évi helyi népszavazáson 76 százalék vett részt.

Megvizsgáltuk a két helyi lap, a Tordasi Kisbíró és a Tordas értékei olvasottságát. Mindkét lapot nagyon nagy arányban olvassák (90% fölött), és a Tordasi Kisbíró esetében a válaszolók 25%-a, míg a Tordas értékei esetében 14% az, aki csak egy-egy cikket olvas el. Az eltérés adódhat a két lap különböző terjedelméből.

Megkérdeztük azt is, hogy hogyan értékelik a két újságot a megadott szempontok szerint. 100-as skálán értékelve, a Tordasi Kisbíró átlagosan 52 pontot, a Tordas értékei 72 pontot kapott. A legnegatívabbnak a Tordasi Kisbíró hangnemét tartották, erre a lakosok fele hármasnál rosszabb osztályzatot adott.

Hogyan értékeli a helyi lapokat az alábbi szempontok alapján?

A falu lakosságának nagy része általában érdeklődik a település életével foglalkozó hírek és események iránt. A tordasiak 18 százaléka teljes mértékben figyelemmel kíséri az önkormányzati és kulturális eseményeket, híreket, és további 51 százalék nagyobb részben próbálja követni ezeket. A lakosok közel egyharmada többnyire kisebb mértékben vagy egyáltalán nem követi az önkormányzat életével és a kultúrával kapcsolatos híreket. A község gazdasági hírei és sporteseményei iránt mutatott érdeklődés az előző területeknél valamivel kisebb, ezeket nagyobb részben csak a lakosok egyharmada követi figyelemmel, míg 60 százalékuk csak kisebb részben és egyáltalán nem érdeklődik ezen témák iránt. Általában megfigyelhető, hogy a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező lakosok jobban odafigyelnek a község életét befolyásoló hírekre és eseményekre, mint a kevésbé kvalifikált emberek.

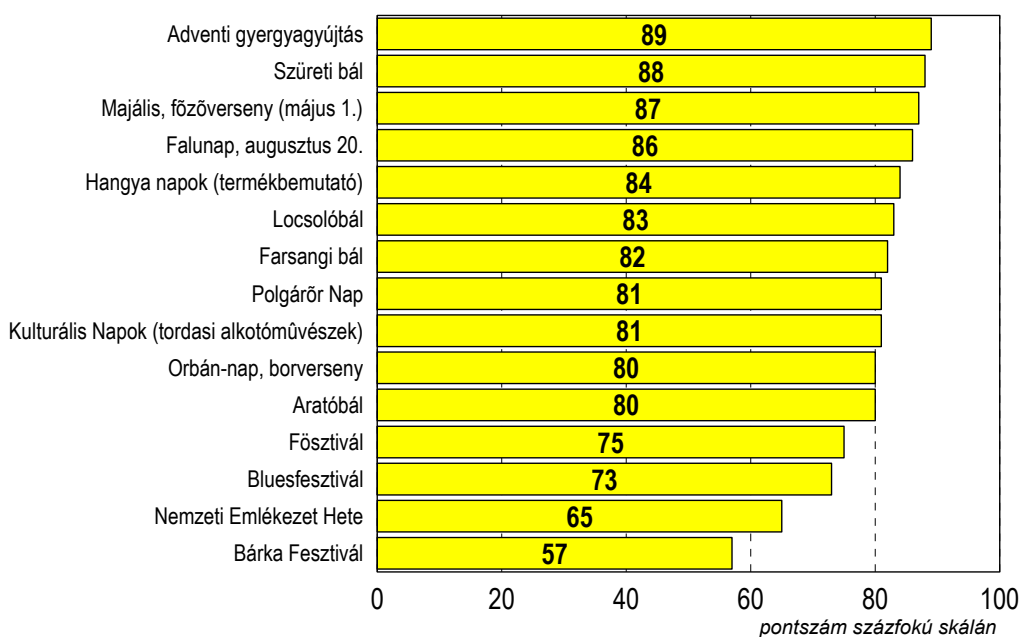
Egyéb tényezőnek (pl: nem, kor, mióta él a településen) nincs befolyása arra, hogy mennyire kísérik figyelemmel ezeket a híreket a tordasiak.

4. A rendezvények megítélése

Megkérdeztük a tordasi lakosokat, hogy mennyire tartják fontosnak a település szempontjából a különböző rendezvényeket. A legtöbb rendezvényt igen magasra értékelték, különösen a hagyományos rendezvények értek el 80 fölötti pontot. Az iskola által szervezett Nemzeti Emlékezet Hete esetében nagyon sok – közel 30% - „nem tudom” választ kaptunk, ez a rendezvény kevésbé ismert a lakosok körében. A Bluesfesztivál, a Fösztivál és a Bárka Fesztivál esetében szintén 15% körüli a nem tudom válaszok aránya.

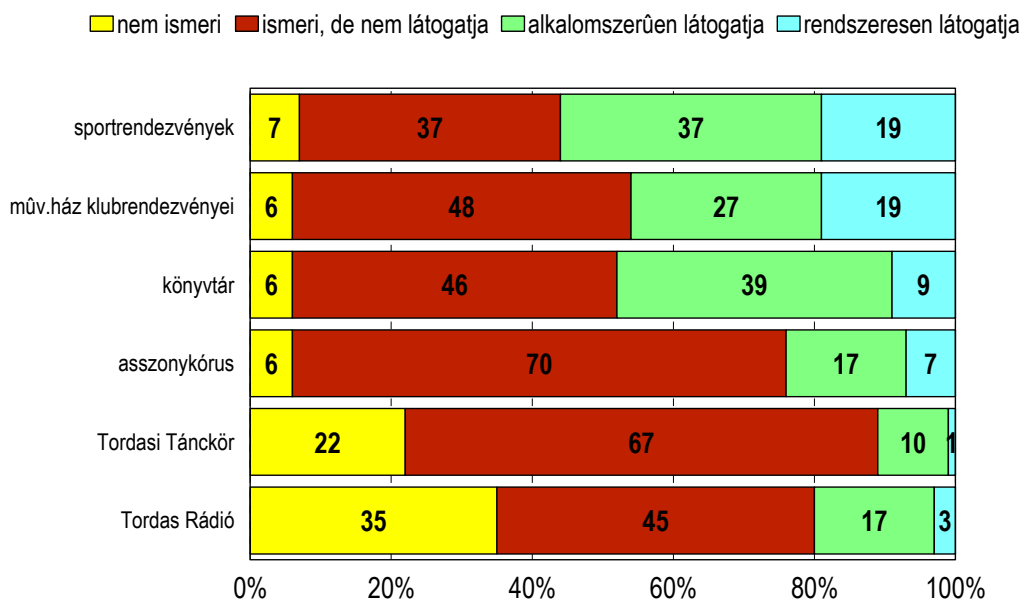
A hagyományos rendezvények pozitív megítélését támasztja alá az is, hogy a falu legnépszerűbb emberének a művelődési ház igazgatóját, Bediné Németh Mártát jelölték a legtöbben.

Mennyire tartja fontosnak a település szempontjából az alábbi rendezvényeket?

A rendszeres programok, rendezvények esetében a lakosok jelentős része nem ismeri a Tordasi Tánckört és a Tordas Rádiót. Közel fele látogatja legalább alkalmanként a könyvtárat és a művelődési ház klubrendezvényeit, és több mint a fele (55%-a) valamelyik sportrendezvényt.

Ismeri-e és látogatja-e az alábbi tordasi programokat, rendezvényeket?

5. Attitűd, helyzetértékelés

Gyakran beszélünk arról, hogy Tordason érdekkülönbségek, ellentétek vannak a helyi társadalomban az emberek csoportjai között. Az ellentétek nem egyformák. Ezzel kapcsolatban a kutatásból kiderült, hogy leginkább a politikai törésvonalak mentén, a jobboldali és baloldali gondolkodású emberek között élnek meg konfliktusokat a lakosok, 54 százalékuk véleménye szerint e téren kifejezetten nagyok az ellentétek. Szintén sokan, 60 százalék lát nagyobb ellentétet a faluba beköltözők és a régóta itt élők között. Ezzel szemben az alacsonyabb és magasabb iskolai végzettségű emberek közötti ellentéteket, a generációs ellentéteket, a gazdagok és szegények közötti ellentéteket, illetve a gyúrióiak és tordasiak közötti ellentéteket csupán kis mértékűnek vagy nagyon kicsinek gondolják.

Az ellentétek vélt nagysága százfokú skálán kifejezve

	Átlag pontszám	Szórás
jobboldali és baloldali gondolkodású emberek között	87	16

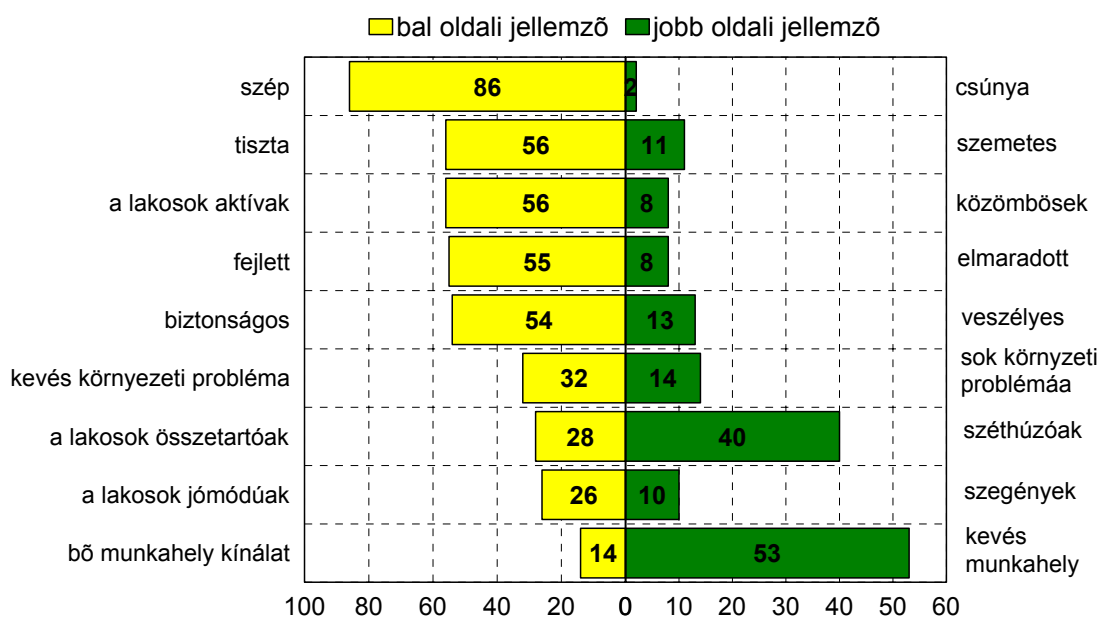
a faluba beköltözők és a régóta itt élők között	64	30
gazdagok és szegények között	41	31
alacsonyabb és magasabb iskolai végzettségű emberek között	37	28
öreges és fiatalok között	26	25
gyúrióiak és tordasiak között	23	27

Átlag pontszám 0-100 között kifejezve

Az egyes háttérváltozók mentén vizsgálva a kérdést, érdekes, hogy a kapott válaszok függetlenek a nemtől, és a kor is csupán egy dimenzióban, a gyúrióiak és tordasiak közötti ellentét tekintetében van hatással a válaszokra. A 30 év alattiak jellemzően nagyobb ellentétet látnak, mint az idősebbek. A kapott válaszok függetlenek voltak attól is, hogy ki mióta él a faluban, az iskolai végzettség azonban hatással van arra, hogy ki mit gondol a gyúrióiak és tordasiak közötti ellentétekről. Jellemző módon a diplomások nagyobb ellentéteket tapasztaltak.

A vizsgálat kérdőívében szerepelt egy tulajdonságpár táblázat, amelynek kitöltésével arra kértük a lakosokat, helyezték el Tordast különböző dimenziók mentén. Ellentétpárok között kellett választani aszerint, hogy a községre melyik oldal a jellemzőbb.

A község pozicionálása

Mint a lakosok besorolása alapján látszik, a községről szerintük az mondható el egyértelműen, hogy szép, tiszta, biztonságos, környezeti problémákkal kevésbé terhelt, de a munkahely kínálat szűk, miközben az itt élő emberek a helyi ügyek iránt aktívak, ám inkább széthúzóak. Alaposabban megnézve a megadott jellemzőket, két nagy csoportot különíthetünk el, a község fizikai jellemzőit, valamint a lakosokra vonatkozó tulajdonság-csoportokat. E tekintetben a kihívást egyértelműen a településen élő lakosok széthúzása jelenti, ezt vélik a legnagyobb problémának.

A településen születésük óta itt élők az átlagnál negatívabban ítélték meg a falu környezeti helyzetét, de a férfiak és a középkorúak is kritikusabbak e tekintetben.

Megkérdeztük a tordasi lakosokat, hogy mi az a három dolog, amire leginkább büszkék, és mi az, amit leginkább szégyellnek Tordason. A kérdést nyitott kérdésként tettük fel, tehát szöveges választ kellett adniuk. Megfigyeltük, hogy a megkérdezettek jóval több dologra büszkék, mint amennyit szégyellnek. Legnagyobb büszkeséggel tölti el a falu lakóit a falu környezete, rendezettsége, szépsége, tisztasága, a jó levegő, a csend és a nyugalom. Sokan büszkék még a tordasi lakosok kedvességére, segítőkészségére és a közösség összefogására. Harmadik legtöbbször említett büszkeség a művelődési ház és rendezvényei, a kulturális programok. Büszkék még az iskolára, az oktatásra és a sportolási lehetőségekre.

A legtöbbet említett negatívum – szinte mindenki említette – a megosztottság, a széthúzás, a falu ketté szakadása, az ellentétek és civakodások. A második legnagyobb szégyellnivaló az önkormányzat, a képviselők, a polgármester munkája (57-en szégyellik, 6-an büszkék rá). A harmadik, amit a legtöbben szégyellnek, az utak, járdák állapota.

Érdeklődtünk az iránt, hogy kit tartanak a legnépszerűbb embernek Tordason, az alábbi táblázatban foglaltuk össze, hogy kit hányszor említettek.

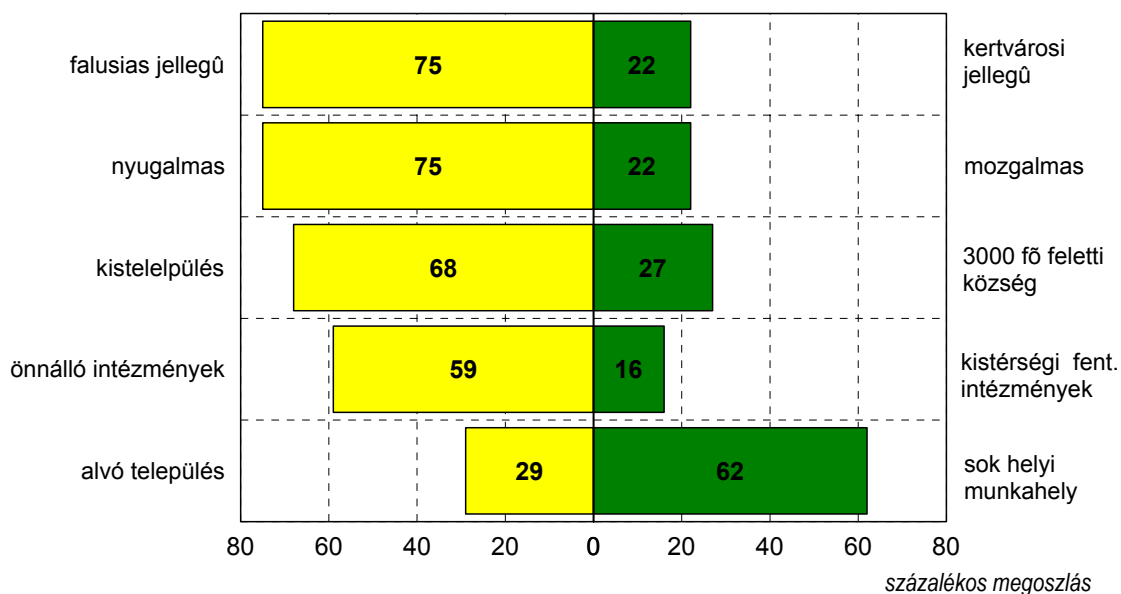
Bediné Németh Márta	49
Cifka János	23
Szollár László	23
Márki Ferenc	17
Cifka Jánosné	9
Teszár Tamás	8
Németh Ildikó és Szabó Szilárd	5
Farkas Jenő	4
Hamzáné	2

Vasvári Pál	2
Bedi Viktor	1
Dr Harbula Ildikó	1
Erdélyi Gábor	1
Farkas János	1
Gyuri hentes	1
Jóska bácsi a fagyis	1
Juhász Csaba	1
Tóth Ferenc és neje	1
Varga Ferenc	1
Varga Sándor	1
Zsidek László	1

6. Jövőkép, fejlesztési elképzelések

A településről alkotott lakossági jövőképet vizsgálva sajátos ellentmondás figyelhető meg. A megkérdezett többsége 20 év múlva falusias jellegű, nyugalmas, jelenlegi méretét megtartó, ám önálló intézményeket fenntartó sok helyi munkahelyet biztosító kistelepülést várna.

Milyennek szertné látni Tordast 20 év múlva?

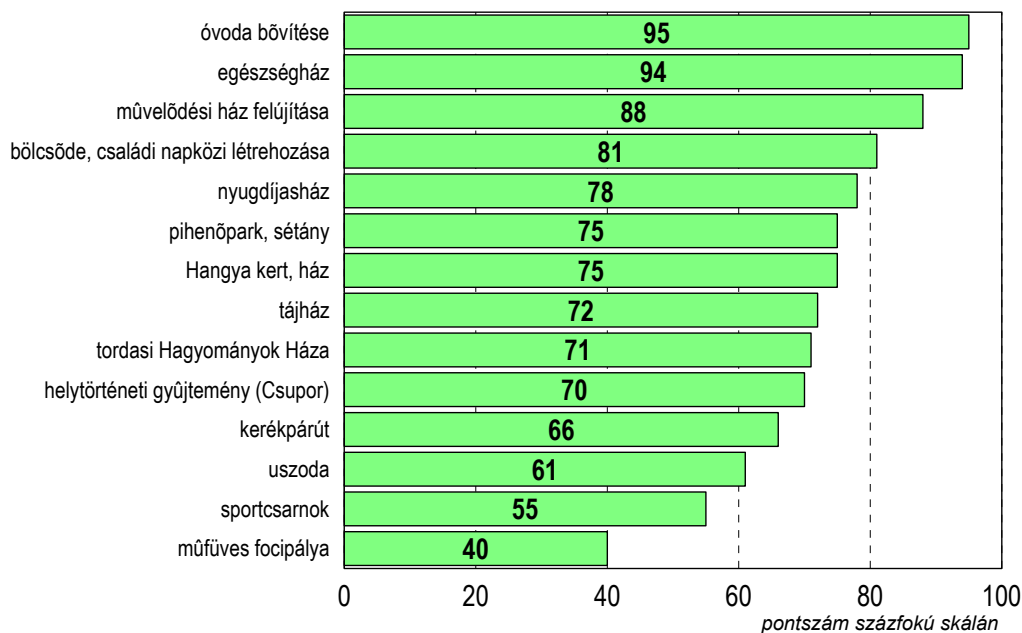

Életkor szerint is vizsgálva a kérdést, a fiatalabb (35 év alatti) felnőttek körében még nagyobb a falusias, alvó kistelepülést preferálók aránya. Az iskolai végzettség is differenciálja a véleményeket, a diplomások között magasabb arányban találjuk azokat, akik inkább a kistérségi fenntartású intézményekben gondolkodnak, de ők szeretnék leginkább azt is, hogy ne alvó település legyen a község, hanem sok helyi munkahely jöjjön létre, s ezzel párhuzamosan a település 20 év múlva elvárásaik szerint 3000 fő feletti községgé válik.

Megkérdeztük a tordasi lakosokat, hogy milyen fejlesztési célokat tartanak fontosnak a település szempontjából. Az öt legfontosabbnak tartott fejlesztési cél között elsősorban szociális jellegű fejlesztéseket - az óvoda, az egészségház, a nyugdíjsház, a bölcsőde – jelöltek meg, de harmadik helyre került a művelődési ház fejlesztése. Ebből is látszik, hogy a tordasiak számára mennyire fontos a közösség, a közösségi tér, a közösségi programok színhelye. A sporttal kapcsolatos fejlesztéseket a végére sorolták, talán mert ezek alapszinten rendelkezésre állnak, a megjelölt extra igényeket kielégítő sportcsarnok, uszoda, műfüves focipálya beruházásoknál fontosabbnak tartják a szociális és kulturális jellegű beruházásokat.

A mélyebb elemzés azt mutatja, hogy az egészségházat a kevésbé iskolázottak, az idősebbek és a nők tartják különösen fontosnak. A tájház fontosságát viszont közel egyformán ítélik meg az őslakosok és a betelepülők. Az uszodát a 34 évnél fiatalabbak 60%-a, míg az 50 évesnél idősebbeknek csupán 30%-a támogatja. Ugyanígy a sportcsarnokot a fiatalok 52%-a, az idősebbeknek csak 19%-a részesíti előnyben. A tordasi Hagyományok Házát inkább a betelepülők támogatják, mint a Tordason születettek.

Ön szerint mennyire fontosak az alábbi fejlesztési célok a település szempontjából?

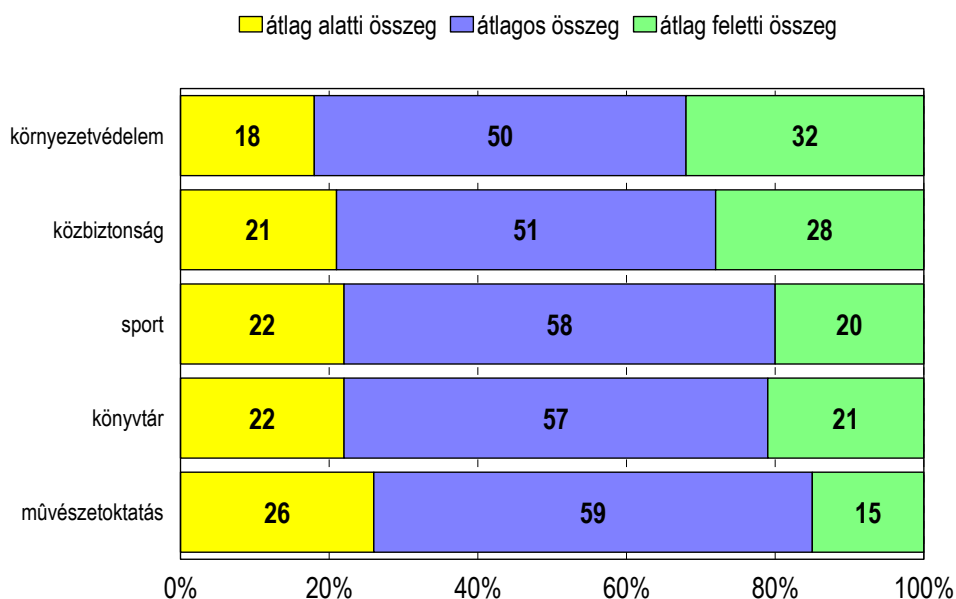
Megkérdeztük, hogy a lakosok mivel tudnának hozzájárulni a falu fejlesztéséért végzett közös munkához. A válaszadók fele szívesen részt venne a közös munkában, többnyire társadalmi munkával. Hatan saját környezetük rendben tartását vállalták, heten pénzzal is hozzájárulnának. Szervezéssel, ötleteléssel, együttgondolkodással öten segítenének.

További vállalások:

- gyerekprogramok, rendezvények, programok szervezése
- pályázatok figyelése
- falutakarítás
- lebontani az elavult, zajos, a környezetet rendkívül szennyező gabonaszárítót
- grafikai és kreatív munkák
- szelektív hulladékgyűjtés megszervezése
- falumarketing

Megvizsgáltuk, hogy az önkormányzat nem kötelezően ellátandó feladataira 1000 Ft-ból milyen összeget szánnának a tordasi lakosok. Bár a jelenlegi önkormányzati feladatok között nem szerepel külön a környezetvédelem, a tordasi lakosok mégis erre a feladatra osztanak a legnagyobb összeget. A lakosok több mint fele arányosan osztják el a rendelkezésre álló összeget, a többiek közül környezetvédelemre többen szánnának az átlagos 200 Ft-nál többet, míg a művészetoktatásra többen adnának az átlagosnál kisebb összeget. Korábbiakban említettük, hogy a sport célú fejlesztéseket nem tartják kiemelten fontosnak, a sporttevékenységek működtetésére viszont átlagos összeget szánnának. A különböző feladatokra szánt összegek sorrendje a következő:

Ha az Ön feladata lenne 1000 Ft felosztása az alábbi feladatok között, hány forintot fordítana rájuk?

Megkérdeztük, hogy az alábbi vitatémák közül melyiket tartják a legfontosabbnak. A válaszok aránya a következő volt:

- Milyen legyen a község jellege a jövőben 70%
- Idősellátás és –gondozás fejlesztése 13%
- Turizmusfejlesztés 17%

A kérdőív végén az iránt érdeklődtünk, hogy van-e a válaszadónak egyéb véleménye, javaslata. A lakosok nagyon sok esetben azt az óhajukat fejezték ki, hogy szeretnék, ha nem lenne ilyen nagy széthúzás, nem lennének ekkora ellentétek, és ismét összetartó közösséggé válna a falu.

7. Összegzés

A kutatás alapján az alábbi téziseket fogalmaztuk meg.

1. A tordasiak szeretnek itt élni, többségében büszkéek a falujukra, elsősorban a szép, rendezett, csendes, nyugodt környezete miatt. Alapvetően elégedettek a szolgáltatásokkal.
2. Nagy közéleti aktivitást mutatnak, olvassák a helyi lapokat, többféle információs csatornát használnak.
3. A fejlesztési elképzelések közül a szociális jellegűeket, az óvoda, az egészségház, a bölcsőde, az idősellátás fejlesztését tekintik a legfontosabbnak.
4. Pozitívan értékeli a kulturális programokat, különösen a hagyományos rendezvényeket, amelyek a folytonosságot jelenítik meg, a közösséget erősítik. Nagyra értékeli a művelődési ház igazgatójának munkáját, és fontosnak tartják a művelődési ház, mint közösségi tér fejlesztését, felújítását.
5. Elégedetlenek az önkormányzat munkájával, az utak állapotával, a Kispíró hangnemével, és úgy érzik, hogy az önkormányzatnál nem nagyon tudják, hogy mit szeretnének a tordasi lakosok. Az elégedetlenségnek az lehet az oka, hogy az önkormányzat által indított programok nem találkoznak a lakosok elvárásaival (pl. téglagyár, iskolaigazgató-választás, Bárka Fesztivál).
6. A tordasi lakosok úgy érzik, hogy nagyon nagyok az ellentétek a faluban. Ezt azonban a mélyebb elemzés nem igazolta, úgy tűnik, csak látszólagos vagy vélt ellentétek vannak, a tényleges és fontos véleményeknél nem mutatkozik eltérés. Ebből az következik, hogy még nem alakult ki mély szakadék, de ha így marad, és nem történik közeledés, ez az érzet működő valósággá válhat.

Tordas, 2008. június 12.